

University of Groningen

DV113 Graadmeters in de context van de nota Natuur Bos en Landschap in de 21e eeuw

Bakker, C

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:

1999

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Bakker, C. (1999). *DV113 Graadmeters in de context van de nota Natuur Bos en Landschap in de 21e eeuw*.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

Samenvatting

Graadmeters spelen een steeds belangrijkere rol in het Nederlandse natuurbeleid. De belangrijkste functies van graadmeters zijn: het samenvatten van grote hoeveelheden informatie voor beleidsmakers, het onderbouwen van besluiten en het overbrengen van informatie aan de maatschappij. Een aantal instituten is onlangs begonnen met het ontwikkelen van een set samenhangende graadmeters voor het natuurbeleid. Het rapport dat voor u ligt richt zich op het gebruik van deze graadmeters in de context van het nieuwe Nederlandse beleidsplan voor Natuur, Bos en Landschap in de 21^e eeuw (NBL21). De gegevens die voor deze studie gebruikt zijn, zijn verkregen door participatieve observatie in het projectteam NBL21 en door interviews met zowel beleidsmakers als onderzoekers.

Uit interviews en observaties bleek, dat het beleidsproces van NBL21 een open proces genoemd kan worden: aan verscheidene departementen en belanghebbenden is de gelegenheid gegeven om vroeg in het beleidsproces mee te praten. Aangezien er geen expliciete criteria werden gebruikt voor het selecteren van informatie die het gevolg waren van deze aanpak, speelde de persoonlijke selectie van informatie door projectteam leden een belangrijke rol. De “tacit knowledge pool” van deze beleidsmakers, die gevormd is door ervaringen die zij eerder in hun loopbaan hebben opgedaan, heeft deze selectie van informatie beïnvloed.

De meningen over wat belangrijke eigenschappen van graadmeters zijn liepen sterk uiteen. Er zijn zowel verschillen van mening gevonden tussen beleidsmakers onderling en onderzoekers onderling, als tussen beleidsmakers enerzijds en onderzoekers anderzijds. De meningsverschillen binnen de groep beleidsmakers hadden betrekking op de vraag of een graadmeter direct verbonden moet zijn aan een geformuleerd beleidsdoel en of een aantrekkelijke presentatie noodzakelijk is. Verschillen tussen beleidsmakers en onderzoekers zijn terug te voeren op verschillen in de werkwijze van deze groepen; onderzoekers letten in eerste instantie op betrouwbaarheid, beleidsmakers op de bruikbaarheid in het beleid.

Het gebruik van graadmeters verschilde tussen beleidsvelden en tussen beleidsmakers. Uit dit onderzoek blijkt dat beleidsmakers die persoonlijk betrokken zijn bij het ontwikkelen van graadmeters vaker gebruik maken van graadmeters dan andere beleidsmakers. Voor andere beleidsmakers zijn graadmeters geen standaard instrumenten die zij gebruiken bij het schrijven van een nota. De meeste aanwijzingen voor instrumenteel gebruik zijn gevonden op het gebied van soortenrijkdom en ruimtelijke vraagstukken. Graadmeters voor economische waardering van natuur werden zelden gebruikt. Aanwijzingen voor symbolisch gebruik van informatie werden gevonden op het gebied van mensenwensen voor natuur: informatie die gebruikt werd voor het onderbouwen van besluiten over de aansluiting van beleid op deze mensen-wensen heeft geen rol gespeeld in het eigenlijke besluitvormingsproces, omdat deze informatie pas beschikbaar werd nadat de besluiten reeds genomen waren. De ontwikkeling van nieuwe graadmeters is zowel gestuurd door de vraag naar graadmeters van beleidsmakers, als door het aanbod van onderzoekers.

Meningsverschillen over de rollen en verantwoordelijkheden van de verschillende betrokken partijen hebben deze ontwikkeling vertraagd. Als gevolg hiervan zijn verschillende parallelle ontwikkelingstrajecten gestart. Verschillen in visie op de ontwikkeling van nieuwe graadmeters vertonen kenmerken van de traditionele kloof tussen wetenschap en beleid. Onduidelijke vraagarticulatie voor sommige

graadmeters lijkt samen te hangen met het feit dat de onderliggende beleidsproblemen slecht gestructureerd zijn. Een effectief gebruik van graadmeters hangt af van consensus over de waarden en beleidsdoelen voor het betreffende beleidsprobleem. Omdat een dergelijke consensus ontbreekt op een aantal beleidsvelden binnen het natuurbeleid, is een discussie over deze waarden en doelen waarschijnlijk nodig om tot een succesvol gebruik van graadmeters te komen.